

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่อง ปัญหาการบริหารงานธุรการในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดร้อยเอ็ด ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล
  - 2.1 ลักษณะของเครื่องมือ
  - 2.2 วิธีสร้างเครื่องมือ
3. การเก็บรวบรวมข้อมูล
4. การจัดกระทำข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล
5. สถิติที่ใช้ในการวิจัย

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

Rajabhat Mahasarakham University

1. ประชากร ที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ ผู้บริหาร และผู้ปฏิบัติงานธุรการในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษาจังหวัดร้อยเอ็ด 65 โรงเรียน จำนวน 4 ตำแหน่ง ประกอบด้วย ผู้บริหารโรงเรียน จำนวน 65 คน, ผู้ช่วยผู้บริหารโรงเรียนฝ่ายธุรการ จำนวน 65 คน หัวหน้าฝ่ายธุรการ จำนวน 65 คน และผู้ปฏิบัติงานในฝ่ายธุรการ 65 คน รวมทั้งสิ้น 260 คน

2. กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้บริหาร และผู้ปฏิบัติงานธุรการทั้ง 4 ตำแหน่งจากโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดกรมสามัญศึกษาจังหวัดร้อยเอ็ด 59 โรงเรียน รวมทั้งสิ้น 236 คน ซึ่งได้มาโดยการสุ่มแบบแบ่งชั้นภูมิ (Stratified Sampling) ดังนี้

2.1 แบ่งชั้นภูมิ จากโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดร้อยเอ็ด ทั้งหมด 65 โรงเรียน เป็น 3 ชั้นภูมิ โดยใช้ปริมาณนักเรียนเป็นเกณฑ์ในการแบ่งตามที่กรมสามัญศึกษา (2543 : 25) กำหนด ดังนี้

- 2.1.1 ขนาดใหญ่ (มีนักเรียนตั้งแต่ 1,500 คนขึ้นไป) มีจำนวน 11 โรงเรียน
- 2.1.2 ขนาดกลาง (มีนักเรียนตั้งแต่ 500-1,499 คน) มีจำนวน 38 โรงเรียน
- 2.1.3 ขนาดเล็ก (มีนักเรียนตั้งแต่ 1-499 คน) มีจำนวน 16 โรงเรียน

2.2 กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่าง จากจำนวนโรงเรียนแต่ละขนาด นำมาคำนวณ หากกลุ่มตัวอย่างตามสูตรคณิตที่มีความเชื่อถือในการเลือกกลุ่มตัวอย่าง 95 % คือ

$$n = \frac{N}{1 + Ne^2}$$

เมื่อ n คือ ขนาดกลุ่มตัวอย่าง

N คือ ขนาดประชากร

e คือความน่าจะเป็นที่จะยอมให้เกิดความผิดพลาดได้ ($e = 0.05$)

(ประสิทธิ์ พลศรีพิมพ์. 2542 : 90)

2.3 คำนวณจากสูตร ตามข้อ 1.2.2 ได้จำนวนโรงเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง แต่ละขนาดดังนี้ คือ ขนาดใหญ่ได้ 10, ขนาดกลางได้ 34, และ ขนาดเล็กได้ 15 รวม 59 โรงเรียน

2.4 สุ่มอย่างง่าย ด้วยการจับสลากจากโรงเรียนแต่ละขนาด ให้ครบตามจำนวนกลุ่มตัวอย่างที่คำนวณได้ทุกขนาด รวม 59 โรงเรียน แต่ละโรงเรียนใช้ผู้ตอบแบบสอบถาม 4 ตำแหน่ง จึงได้กลุ่มตัวอย่างที่ตอบแบบสอบถามทั้งสิ้น 236 คน ตามที่แสดงในตารางที่ 1 ดังนี้

ตารางที่ 1 จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ขนาด ของโรงเรียน	จำนวน ประชากร (โรงเรียน)	จำนวน กลุ่มตัวอย่าง ที่คำนวณได้จากสูตร (โรงเรียน)	จำนวน ผู้ตอบแบบสอบถาม แต่ละโรงเรียน (คน)	จำนวน ผู้ตอบแบบ สอบถาม ทั้งสิ้น (คน)
ใหญ่	11	10	4	40
กลาง	38	34	4	136
เล็ก	16	15	4	60
รวม	65	59		236

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ลักษณะของเครื่องมือ

เป็นแบบสอบถามปัญหาการบริหารงานธุรการของผู้บริหารงานธุรการในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดร้อยเอ็ด แบ่งออกเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 สอบถามเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบ เป็นแบบตรวจสอบรายการ (Checklist)

ตอนที่ 2 สอบถามเกี่ยวกับปัญหาการบริหารงานธุรการในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดร้อยเอ็ด สร้างขึ้นโดยใช้มาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) มีระดับปัญหา 5 ระดับ ตามแบบของ ลิเคอร์ท์ (Likert Rating Scale) คือ

คะแนน 5 หมายถึง มากที่สุด

คะแนน 4 หมายถึง มาก

คะแนน 3 หมายถึง ปานกลาง

คะแนน 2 หมายถึง น้อย

คะแนน 1 หมายถึง น้อยที่สุด

2. วิธีสร้างเครื่องมือในการวิจัย

2.1 ผู้วิจัยได้สร้างแบบสอบถาม โดยการศึกษาค้นคว้าหาแนวทางจากตำรา เอกสาร บทความและงานวิจัยที่เกี่ยวกับการบริหารงานธุรการในโรงเรียนมัธยมศึกษา โดยยึดรายละเอียดตามโครงสร้างเกณฑ์มาตรฐานโรงเรียนของกรมสามัญศึกษา พ.ศ.2539

2.2 แบบสอบถามที่ผู้วิจัยได้สร้างขึ้นเรียบร้อยแล้ว เสนอคณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์เพื่อพิจารณาแก้ไขปรับปรุง

2.3 แบบสอบถามที่ผ่านการพิจารณาของคณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์แล้วนำเสนอผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 ท่าน เพื่อดูความสอดคล้องของคำถามกับเนื้อหา (IOC) และความเหมาะสมในการใช้ภาษา ซึ่งผู้เชี่ยวชาญประกอบด้วยผู้มีรายชื่อดังนี้

2.3.1 นายเพิ่มพูล ร่มศรี ศึกษานิเทศก์สำนักงานสามัญศึกษาจังหวัดร้อยเอ็ด อาจารย์พิเศษภาควิชาวัดผล สถาบันราชภัฏร้อยเอ็ด (กศ.ม. การวัดผลการศึกษา)

2.3.2 นางสาวฉนิต ร่มศรี อาจารย์ 2 โรงเรียนจันทรวัดวิริยาประชาสรรค์ (กรมสามัญศึกษา) อำเภอจังหาร จังหวัดร้อยเอ็ด อาจารย์พิเศษภาควิชาวัดผล สถาบันราชภัฏร้อยเอ็ด (กศ.ม. การวัดผลการศึกษา)

2.3.3 นายสุวัฒน์ อุทุมภา ผู้ช่วยผู้อำนวยการโรงเรียน(ฝ่ายธุรการ)โรงเรียนสตรีศึกษา 2 (กรมสามัญศึกษา) อำเภอเมือง จังหวัดร้อยเอ็ด (กศ.ม. การบริหารการศึกษา)

2.3.4 นายสุพล พลเยี่ยม ผู้อำนวยการโรงเรียนโพธิ์ศรีสว่างวิทยา (กรมสามัญศึกษา) อำเภอโพนทอง จังหวัดร้อยเอ็ด (กศ.ม. บริหารการศึกษา)

2.3.5 นายจักร ภาคมฤค ผู้อำนวยการโรงเรียนโพธิ์แก้วประชาสรรค์ (กรมสามัญศึกษา) อำเภอหนองพอก จังหวัดร้อยเอ็ด (ศษ.ม. เทคโนโลยีทางการศึกษา)

2.4 นำข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะจากผู้เชี่ยวชาญ ไปพิจารณาปรับปรุงแก้ไขร่วมกับคณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์อีกครั้งหนึ่ง

2.5 นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขแล้วครั้งสุดท้าย กำหนดรหัส แล้วนำไปทดลอง (Tryout) กับกลุ่มตัวอย่าง ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างที่จะใช้ในการวิจัย เพื่อหาค่าอำนาจจำแนก โดยหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์อย่างง่ายของคำถามแต่ละข้อ คัดข้อคำถามที่มีค่าอำนาจจำแนกตั้งแต่ 0.2 ขึ้นไปไว้ พบว่า ได้ข้อคำถามจำนวน 80 ข้อ ซึ่งมีค่าอำนาจจำแนกรายข้อตั้งแต่ 0.28 ถึง 0.74

2.6 นำแบบสอบถามที่คิดได้ 80 ข้อ มาหาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับ โดยใช้สัมประสิทธิ์อัลฟา (Alpha Coefficient) ตามวิธีของ ครอนบาค (Cronbach) ได้ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับ เท่ากับ 0.98

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลโดยมีขั้นตอนดำเนินการ ดังนี้

1. ผู้วิจัยนำหนังสือขอความร่วมมือ จากบัณฑิตวิทยาลัย สถาบันราชภัฏมหาสารคาม ไปยังสำนักงานสามัญศึกษาจังหวัดร้อยเอ็ด เพื่อขอความร่วมมือไปยังโรงเรียนที่เป็นกลุ่มประชากรในการวิจัย
2. ผู้วิจัยส่งแบบสอบถามทางไปรษณีย์ ไปยังผู้บริหาร โรงเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างในการวิจัย พร้อมแนบหนังสือขอความร่วมมือในการตอบแบบสอบถาม เพื่อให้ผู้ตอบส่งแบบสอบถามคืนผู้วิจัยโดยส่งทางไปรษณีย์เช่นกัน
3. ได้รับแบบสอบถามกลับคืนทางไปรษณีย์ จำนวน 53 โรงเรียน เป็นโรงเรียนขนาดใหญ่ 9 โรงเรียน ขนาดกลาง 30 โรงเรียน และขนาดเล็ก 14 โรงเรียน และผู้วิจัยเก็บแบบสอบถามคืนด้วยตนเอง ได้แบบสอบถามครบสมบูรณ์

การจัดกระทำข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล

การจัดกระทำข้อมูลที่ได้มาดังนี้

1. นำแบบสอบถามทั้งหมดที่ได้รับคืน ตรวจสอบความสมบูรณ์ของการตอบ
2. นำแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์มาตรวจให้คะแนนตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้คือ

คำตอบ	คะแนน
มากที่สุด	5
มาก	4
ปานกลาง	3
น้อย	2
น้อยที่สุด	1

3. นำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์ค่าสถิติด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์ โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS For Window (Statistic Package for the Social Sciences For Window) ดังนี้

3.1 วิเคราะห์ระดับปัญหา การบริหารงานธุรการ ในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดร้อยเอ็ด ตามความคิดเห็นของผู้ปฏิบัติงานในฝ่ายธุรการ โดยใช้ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) แล้วนำไปเปรียบเทียบกับเกณฑ์การแปลความหมาย เพื่อหาระดับปัญหา ดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด. 2535 : 111)

ค่าเฉลี่ย	ระดับปัญหา
4.51 - 5.00	มากที่สุด
3.51 - 4.50	มาก
2.51 - 3.50	ปานกลาง
1.51 - 2.50	น้อย
1.00 - 1.50	น้อยที่สุด

3.2 วิเคราะห์เปรียบเทียบปัญหาการบริหารงานธุรการในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดร้อยเอ็ด ตามความคิดเห็นของผู้ปฏิบัติงานในฝ่ายธุรการ ที่มี

สถานภาพแตกต่างกัน และในโรงเรียนที่มีขนาดต่างกัน ทั้งโดยรวมและรายด้าน ใช้การวิเคราะห์ความแปรปรวนสองทาง (Two - Way Analysis of Variance) โดยการกำหนดค่าความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

สถิติที่ใช้ในการวิจัย

1. สถิติพื้นฐาน

1.1 ค่าเฉลี่ย (Mean)

$$\bar{X} = \frac{\sum X}{n}$$

เมื่อ $\bar{X}$ แทน ค่าเฉลี่ย
 $\sum X$ แทน ผลรวมของคะแนนทั้งหมดในกลุ่ม
 n แทน จำนวนคะแนนในกลุ่ม

Rajabhat Mahasarakham University

1.2 ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

$$S.D. = \sqrt{\frac{\sum (X - \bar{X})^2}{n - 1}}$$

เมื่อ $S.D.$ แทน ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
 X แทน คะแนนแต่ละตัว
 $\bar{X}$ แทน ค่าเฉลี่ย
 n แทน จำนวนคะแนนในกลุ่ม
 $\sum$ แทน ผลรวม

2. สถิติที่ใช้ในการหาคุณภาพของแบบสอบถาม

หาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับ โดยวิธีหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha - Coefficient) ตามวิธีของครอนบาค (Cronbach)

สูตร

$$\alpha = \frac{k}{k-1} \left(1 - \frac{\sum v_i}{vt} \right)$$

เมื่อ α คือค่าความเชื่อมั่นหรือสัมประสิทธิ์แอลฟา k คือจำนวนข้อสอบของแต่ละฉบับ v_i คือความแปรปรวนของคะแนนแต่ละข้อ v_t คือความแปรปรวนของคะแนนรวมแต่ละฉบับ

(ประสิทธิ์ พลศรีพิมพ์. 2542 : 80)

3. สถิติที่ใช้ในการทดสอบสมมติฐาน

ใช้การวิเคราะห์ความแปรปรวน 2 ทาง (Two - Way Analysis of Variance)

(ประสิทธิ์ พลศรีพิมพ์. 2542 : 169-170) ดังนี้

หาค่าสถิติ $SS_r, SS_c, SS_i, SS_w, SS_t$ SS_r คือ ผลต่างจากค่าเฉลี่ยกำลังสอง ตามแถว SS_c คือ ผลต่างจากค่าเฉลี่ยกำลังสอง ตามคอลัมน์ SS_i คือ ผลต่างจากค่าเฉลี่ยกำลังสอง ระหว่างกลุ่ม SS_t คือ ผลต่างจากค่าเฉลี่ยกำลังสอง รวม SS_w คือ ผลต่างจากค่าเฉลี่ยกำลังสอง ภายในกลุ่ม

$$\text{โดยที่ } SS_t = \sum^r \sum^c \sum^n \chi_{ijk}^2 - \frac{G^2}{rcn}$$

$$SS_r = \frac{\sum T_i^2}{cn} - \frac{G^2}{rcn}$$

$$SS_c = \frac{\sum T_j^2}{rn} - \frac{G^2}{rcn}$$

$$SS_i = \frac{\sum \sum T_{ij}^2}{rn} - \frac{G^2}{rcn}$$

$$\therefore SS_w = SS_t - (SS_r + SS_c + SS_i)$$

หาค่าสถิติ $MS_t, MS_r, MS_c, MS_w, MS_i$

$$MS_t = \frac{SS_t}{df} = \frac{SS_t}{nrc - 1}$$

$$MS_r = \frac{SS_r}{df} = \frac{SS_r}{r - 1}$$

$$MS_c = \frac{SS_c}{df} = \frac{SS_c}{c - 1}$$

$$MS_i = \frac{SS_i}{df} = \frac{SS_i}{(r - 1)(c - 1)}$$

$$MS_w = \frac{SS_w}{df} = \frac{SS_w}{rc(n - 1)}$$

หาค่าสถิติ F

$$F_r = \frac{MS_r}{MS_w}, df = r - 1, rc(n - 1)$$

$$F_c = \frac{MS_c}{MS_w}, df = c - 1, rc(n - 1)$$

$$F_i = \frac{MS_i}{MS_w}, df = (r - 1)(c - 1), rc(n - 1)$$

Rajabhat Mahasarakham University

เมื่อ r แทน จำนวนแถว

c แทน จำนวนคอลัมน์

n แทน จำนวนสมาชิกแต่ละคอลัมน์

rcn แทน จำนวนข้อมูลทั้งหมด

nc แทน จำนวนข้อมูลในแต่ละแถว

nr แทน จำนวนข้อมูลในแต่ละคอลัมน์

MS_w แทน ความแปรปรวนภายในแต่ละกลุ่ม

MS_r แทน ความแปรปรวนระหว่างกลุ่มตามแถว

MS_c แทน ความแปรปรวนระหว่างกลุ่มตามคอลัมน์

MS_i แทน ความแปรปรวนร่วม